

Det kongelige arbeids- og administrasjonsdepartement

Arbeidsgiveravdelingen

PM 2000-05

Forholdsregler ved eventuell arbeidskamp [erstatte PM [1998-10](#)]

Dato 2000.05.11

Til Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder Statens personalhåndbok pkt 8.04

Dette PM erstatter PM [10/98](#) av 06.05.1998.

Den 04.05.2000 krevet Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag forhandlingene om revisjon av hovedtariffavtalen pr. 1. mai 2000 avsluttet med øyeblikkelig virkning. Alle hovedsammenslutningene og Norsk Lærerlag varslet da mulig plassfratredelse, unntatt Akademikerne. Riksmeklingsmannen ble underrettet om bruddet. Meklingen startet formelt 04.05.2000, og plassfratredelse kan tidligst finne sted fra kl. 24.00 den 25.05.2000.

14 dager før eventuell plassfratredelse skal staten varsles om hvilke etater/virksomheter (områdevarsel) som vil bli omfattet av oppsigelsene, dvs. senest torsdag 11.05.2000 kl. 24.00. I tillegg skal organisasjonene oppgi det omtrentlige antall arbeidstakere som vil bli tatt ut. Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) vil videreformidle dette varslene til de berørte etater og virksomheter. De endelige og fullstendige navnelister over hvilke arbeidstakere som tas ut i den enkelte virksomhet, skal være Arbeidsgiveravdelingen i hende senest 4 dager før plassfratredelsen, dvs. senest søndag 21.05.2000 kl. 24.00. Vi viser her til Hovedavtalen i staten av 01.01.2000, § 43 nr. 2. De etater og virksomheter som blir omfattet av plassoppsigelsene vil da straks få oversendt de aktuelle navnelister.

Den 05.05.2000 ble det også konstatert brudd i forhandlingene om inngåelse av ny Hovedtariffavtale pr. 1. mai 2000 for alle "frittstående" organisasjoner i staten; Politiets Fellesforbund, Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) og Norges Farmaceutiske Forening. Varslingsfristene for de frittstående vil være henholdsvis 12.05.2000 kl. 24.00 for områdevarslene og 22.05.2000 kl. 24.00 for navnelistene. Plassfratredelse kan her tidligst finne sted 26.05.2000 kl. 24.00.

AAD har tidligere sendt ut revidert hefte om forholdsregler ved arbeidskamp. Hefte har bestillingsnr. P-0805. Vi ber den enkelte virksomhetsleder spesielt legge merke til avsnittene om hvem som skal ansees å være arbeidsgiverrepresentanter m.v. (s 22-23). Når disse skal velges ut, må det legges vekt på bl.a. om vedkommende har personaladministrativt arbeid (med unntak av opplæringsvirksomhet) og om stillingen innebærer å være arbeidsgivers representant under drøftinger og forhandlinger med de tillitsvalgte i virksomhetene. I tillegg skal virksomhetsleder vurdere hvilke stillinger det forøvrig bør søkes om unntak for (s 26-27). Straks områdevarslene er mottatt, skal det utarbeides en foreløpig liste over hvilke stillinger mener omfattes av disse to punktene.

Etter hovedavtalens § 44 nr. 2 skal det forhandles mellom AAD og organisasjonene om "hvilke andre tjenestemenn" (enn den øverste leder i virksomheten) som skal unntas fra streik. De kategorier arbeidstakere som det skal forhandles

om, vil være den øverste leder av driftsenheten og annen nødvendig dekning av ledelses- og personalfunksjonen. Disse forhandlingene føres mellom AAD og Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

De ønsker om unntak som den enkelte virksomhet fremmer overfor AAD, må kun være de som er strengt nødvendige.

Det føres forhandlinger i den enkelte virksomhet om hvilke arbeidstakere som må være til stede for å avverge fare for liv og helse, eller å hindre at statens eiendom, materiell, utstyr o.l. ødelegges eller går tapt. Dersom partene i den enkelte virksomhet ikke blir enige, kan arbeidsgiveren bringe spørsmålet inn for AAD, som tar saken opp med Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

Den enkelte virksomhet må ikke be om unntak annet enn for de arbeidstakere som er absolutt nødvendig for å avverge fare for liv og helse m.v., jf § 44 nr. 2. Dersom virksomheten bringer uenighet om unntak fra streiken inn for AAD, vil departementet ikke fremme saken for Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag, med mindre behovet for unntak er vel begrunnet og med en beskrivelse av hvilke skader som vil kunne oppstå.

Det må understrekes at uttrykket "*forhandles*" ikke medfører noen form for "tvisteløsning" ved eventuell uenighet. Når det føres forhandlinger om unntak, er det organisasjonene som avgjør hvilke arbeidstakere som skal tas ut i arbeidskamp, innenfor rammen av hovedavtalens § 44 nr. 2 og 3. Eventuell uenighet om forståelsen av § 44 blir å betrakte som en rettstvist som må bringes inn for AAD og Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

Etter at arbeidsstans er iverksatt, kan det bli aktuelt å søke om **dispensasjon** for arbeidstakere, f.eks. av hensyn til liv og helse. Vi minner om at det kun må søkes om dispensasjon der arbeidsnedleggelse og avbrudd vil føre til alvorlige vanskeligheter eller problemer. Slike søknader må sendes AAD sammen med en utførlig begrunnelse for behovet for unntak. AAD vil vurdere om søknaden skal fremmes for Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

For å være best mulig forberedt på virkningene av en eventuell arbeidsnedleggelse, skal den enkelte virksomhetsleder straks etter mottakelsen av dette PM vurdere behovet for unntak etter hovedavtalens § 44. Han/hun må også vurdere de kort- og langsiktige virkningene av streik ut fra det omfang som er/blir varslet, og virkningene av en eventuell utvidelse av streiken.

Når det gjelder forholdsregler overfor arbeidstakere under arbeidsstans, så som arbeidstakere på tjenestereise, kurs, ferie eller som er syke, viser vi til heftet "Arbeidskonflikter i staten", s 28-35.

Etter fullmakt

Per Engebretsen

Statens personaldirektør Odd Bøhagen
avdelingsdirektør

Saksbehandler: Thormod Narum, tlf. 22 24 48 22